

**ΜΕ ΜΙΑ ΜΑΤΙΑ
Η ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ Ο ΚΟΣΜΟΣ**

**Γεγονότα και εξελίξεις στο διάστημα
16 Σεπτεμβρίου 2013 – 15 Δεκεμβρίου 2013**

**Του Αντιστρατήγου ε.α. Χ. ΜΟΥΣΤΑΚΗ
Επιτίμου Διοικητού 1^{ης} Στρατιάς**

1. ΕΘΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

α. Κυπριακό

Στις 2 Νοεμβρίου ο κ. Αναστασιάδης απέρριψε το τελεσίγραφο των 4 ημερών που είχαν θέσει τα Ηνωμένα Έθνη για συμφωνία και ανακοίνωση της επανενάρξης των συνομιλιών στις 8 Νοεμβρίου και κατηγόρησε τον κ. Ντάουτερ, Ειδικό Σύμβουλο του Γ.Γ./ΟΗΕ κ. Μπανκ Κι Μουν ότι προωθεί τις τουρκικές θέσεις. Κατόπιν αυτού τα Η.Ε. συμφώνησαν να αρχίσουν οι συνομιλίες, αφού πρώτα υπάρξει συμφωνία για το πλαίσιο των συζητήσεων και εκδοθεί κοινό ανακοινωθέν.

Στις 25 Νοεμβρίου συναντήθηκαν οι κ.κ. Αναστασιάδης και Ερόγλου προκειμένου να βρουν λύση ως προς το κοινό ανακοινωθέν, αλλά αυτή υπήρξε άκαρπη. Οι βασικές διαφορές μεταξύ των δύο πλευρών είναι οι εξής:

- Ως προς το κοινό ανακοινωθέν : Ο κ. Αναστασιάδης επιμένει στην ανάγκη κοινού ανακοινωθέντος αφού συμφωνηθεί το πλαίσιο των συνομιλιών, ενώ ο κ. Ερόγλου δεν το θεωρεί απαραίτητο.
- Ως προς τη φύση του κράτους : Ο κ. Αναστασιάδης θέτει ως βάση ένα ομόσπονδο κράτος με ενιαία διεθνή προσωπικότητα, μια κυριαρχία και μια ιθαγένεια, σύμφωνα με τα ψηφίσματα του ΟΗΕ, ενώ ο κ. Ερόγλου δέχεται μόνο την ενιαία διεθνή προσωπικότητα, όπως προέβλεπε και η συμφωνία της 21 Μαρτίου 2008 με βάση την οποία ξεκίνησαν οι διαπραγματεύσεις ανάμεσα στους τότε ηγέτες Χριστόφια και Ταλάτ.
- Ως προς το σημείο έναρξης των συνομιλιών : Ο κ. Αναστασιάδης επιμένει ότι πρέπει να ξεκινήσουν από μηδενική βάση, ενώ ο κ. Ερόγλου ισχυρίζεται ότι πρέπει να ξεκινήσουν από τα σημεία συγκλίσεως ανάμεσα στον κ. Χριστόφια και τους κ.κ. Ταλάτ και Ερόγλου, όπως αυτά έχουν καταγραφεί από το διαμεσολαβητή του ΟΗΕ κ. Ντάουτερ, ο οποίος συμφωνεί με τους τουρκοκυπρίους.

Ο κ. Ερόγλου σε συνέντευξή του στη Μιλιέτ στις 23 Νοεμβρίου, δύο ημέρες πριν από την προγραμματισμένη συνάντηση με τον κ. Αναστασιάδη, πέραν των παραπάνω θέσεών του αναφέρει ότι δεν αποδέχεται λύση που θα προβλέπει συνέχιση της Κυπριακής Δημοκρατίας, ούτε την ονομασία «Ομόσπονδος Κυπριακή Δημοκρατία» για το κράτος που θα προκύψει από τις συνομιλίες και απειλεί ότι αν δεν προκύψει λύση σε τρεις μήνες, θα γίνουν νέες αξιολογήσεις, υπονοώντας τη διχοτόμηση.

Κατά την επίσημη επίσκεψη του κ. Αναστασιάδη στις 27 Νοεμβρίου στις Βρυξέλλες, οι κ.κ. Μπαρόζο και Ρομπέι εξέφρασαν τη στήριξή τους στην προσπάθειά του για την έκδοση κοινού ανακοινωθέντος, γεγονός που δυσαρέστησε την Άγκυρα.

Ο διάλογος δεν πρόκειται να καταλήξει σε λύση, γιατί ο κ. Ερόγλου θέτει παράλογους όρους, επιδιώκοντας μια λύση τουρκικών προδιαγραφών, την οποία δεν πρόκειται να αποδεχθεί ούτε ο κ. Αναστασιάδης, ούτε οι Κύπριοι..

Όσον αφορά στις απειλές για διχοτόμηση, αυτές δεν πρόκειται να υλοποιηθούν, για το ορατό τουλάχιστον μέλλον, γιατί αυτό θα έχει καταστροφικές συνέπειες για την ευρωπαϊκή πορεία της Τουρκίας και οι Τ/Κ θα στερηθούν τα οικονομικά οφέλη από την εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων.

Στις 24 Σεπτεμβρίου οι κ.κ. Βενιζέλος και Νταβούτογλου, συμφώνησαν, κατόπιν προτάσεως του κ. Αναστασιάδη, να πραγματοποιούνται οι λεγόμενες χιαστί επαφές, του διαμεσολαβητού των Τουρκοκυπρίων κ. Ερτούγ με την ελληνική κυβέρνηση και του αντιστοίχου της κυπριακής κυβερνήσεως κ. Μαυρόγιαννη με την τουρκική.

Στις 12 Νοεμβρίου ο κ. Ερντογάν ευρισκόμενος στην Πολωνία δήλωσε ότι «δεν υπάρχει κράτος με το όνομα Κύπρος», προκαλώντας την αντίδραση των κυβερνήσεων της Ελλάδος και της Κύπρου. Στις 26 Νοεμβρίου τις δηλώσεις του κ. Ερντογάν καταδίκασε και η αντιπροσωπεία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στη μεικτή Επιτροπή ΕΕ-Τουρκίας.

Στις 22 Νοεμβρίου η Αγκυρα εξέδωσε NOTAM, με την οποία δέσμευσε μέχρι 18 Δεκεμβρίου θαλάσσιες περιοχές που περιλαμβάνουν τμήματα των χωρικών υδάτων της Κύπρου, η οποία διαμαρτυρήθηκε, χαρακτηρίζοντας τη δέσμευση παράνομη.

Η Λευκωσία αποδίδει τις προκλήσεις στην έναρξη των διαπραγματεύσεων με την κοινοπραξία ENI-KOGAS για τα τεμάχια 5 και 6 ΝΔ της Πάφου, εντός της κυπριακής ΑΟΖ, την οποία δεν αναγνωρίζει η Τουρκία. Στις 6 Δεκεμβρίου όμως η κυβέρνηση της Κύπρου διέκοψε τις διαπραγματεύσεις με την ENI-KOGAS γιατί δεν δέχθηκε τη βελτίωση της προσφοράς της. Εκπρόσωπός της δήλωσε ότι η εταιρεία αδιαφορεί για τις τουρκικές απειλές, αλλά δεν δέχεται μείωση της προσφοράς, γιατί η εξόρυξη παρουσιάζει δυσκολίες.

Ο Νικόλας Παπαδόπουλος, γιός του Τάσου Παπαδόπουλου εξελέγη ως πρόεδρος του ΔΗΚΟ, το οποίο συγκυβερνά με το ΔΗΣΥ του προέδρου Αναστασιάδη, επικρατήσας με 51,12%, έναντι 48,88% του τέως προέδρου κ.Μάριου Καρογιάν.

Η εξέλιξη αυτή δεν ήταν ότι καλύτερο για τον κ. Αναστασιάδη, παρόλο που ο κ. Παπαδόπουλος δήλωσε ότι θα στηρίζει την κυβέρνηση, γιατί προεκλογικά είχε ταχθεί κατά της συμμαχίας με το ΔΗΣΥ και κατά της στήριξης του κ. Αναστασιάδη για την προεδρία.

Σύμφωνα με έκθεση της ισραηλινής εταιρείας Delek, που δημοσιεύθηκε στο ισραηλινό περιοδικό Globes, η μεγίστη χωρητικότητα του αποθέματος στο κοίτασμα «Αφροδίτη» ανέρχεται στα 4,1 τρις κυβικά πόδια όπως έδειξε η δεύτερη επιβεβαιωτική γεώτρηση και όχι στα 5,1 που είχε δείξει η αρχική. Κατόπιν αυτού τίθεται εν αμφιβόλω η κατασκευή τερματικού σταθμού υγροποίησης στην Κύπρο, γιατί αυτή η ποσότητα δεν επαρκεί. Όλα θα εξαρτηθούν από την απόφαση του Ισραήλ, το οποίο όμως προτιμά τον υποθαλάσσιο αγωγό προς την Ελλάδα, του οποίου τη βιωσιμότητα έχει εγκρίνει η ΕΕ.

Ο Υπουργός Άμυνας της Κύπρου κ. Φωτίου ανακοίνωσε στις 7 Οκτωβρίου ότι εντός του έτους θα πραγματοποιηθούν για πρώτη φορά κοινές ασκήσεις έρευνας και

διάσωσης από την Κύπρο και τις ΗΠΑ, στις οποίες θα κληθούν να συμμετάσχουν η Ελλάδα και το Ισραήλ. Με τον τρόπο αυτό η Κύπρος στέλνει ένα ιδιαίτερο μήνυμα προς την Άγκυρα, που αμφισβητεί τα δικαιώματά της.

Σύμφωνα με δημοσίευμα της οικονομικής ρωσικής εφημερίδος *Vedomosti*, το Κρεμλίνο απείλησε την Κύπρο ότι θα την εντάξει στη μαύρη λίστα των χωρών στις οποίες επιβάλλει ειδικά φορολογικά μέτρα, εάν δεν παρέχει έγκαιρα πληροφορίες για τα ρωσικά κεφάλαια, που αποσύρθηκαν από τις Κυπριακές Τράπεζες.

β. Ε/Τ Σχέσεις

Στις 9 Σεπτεμβρίου άρχισε στην Κωνσταντινούπολη ο 55^{ος} γύρος των διερευνητικών επαφών μεταξύ Ελλάδος και Τουρκίας που είχαν διακοπεί με το τέλος του 54^{ου} γύρου στις 28 Ιανουαρίου 2013.

Παρόλο που ύστερα από τόσα χρόνια οι επαφές αυτές δεν έχουν καταλήξει σε ουσιαστικά αποτελέσματα, εκτός από μερικά Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης (ΜΟΕ), κρίνονται χρήσιμες γιατί αποτελούν βαλβίδα εκτονώσεως των εντάσεων που προκαλούνται κατά καιρούς.

Στις 23 Σεπτεμβρίου συναντήθηκαν στη Ν.Υόρκη στα περιθώρια της Γενικής Συνελεύσεως του ΟΗΕ οι κ.κ. Βενιζέλος και Νταβούτογλου και συζήτησαν για την πορεία των διερευνητικών επαφών, την επανάληψη των ενδοκυπριακών συνομιλιών και την εξέλιξη της ευρωπαϊκής πορείας της Τουρκίας, ενόψει και της ελληνικής προεδρίας από 1-1-2014. Ο κ. Βενιζέλος διασκέδασε και τις ανησυχίες του κ. Νταβούτογλου για το χαρακτήρα της συνεργασίας Αθήνας-Λευκωσίας και Καΐρου, λέγοντάς του ότι αποβλέπει στη δημιουργία ενός λειτουργικού πλαισίου αποδεκτού απ' όλους για την αξιοποίηση ενεργειακών και άλλων πόρων.

Ο κ. Ερντογάν απαντώντας στις επικρίσεις της Διεθνούς Κοινότητας, εκ του λόγου ότι δεν συμπεριέλαβε στο «πακέτο εκδημοκρατισμού» και το άνοιγμα της Σχολής της Χάλκης, δήλωσε ότι αυτό οφείλεται στην απουσία προόδου στα ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων της μειονότητας στη Δ.Θράκη και στην κωλυσιεργεία λειτουργίας τεμένους στην Αθήνα. Το γεγονός σχολίασε δυσμενώς και η ΕΕ, ενώ επιτροπή του αμερικανικού Κογκρέσου ενέκρινε ομόφωνα απόφαση με την οποία καλεί την τουρκική κυβέρνηση να ανοίξει τη Θεολογική Σχολή της Χάλκης χωρίς προϋποθέσεις και χωρίς περαιτέρω καθυστερήσεις.

Αντιπαράθεση με εκατέρωθεν ανακοινώσεις των ΥΠΕΞ Ελλάδος και Τουρκίας προκάλεσε η δήλωση του αντιπροέδρου της τουρκικής κυβερνήσεως κ. Αρίντς στις 18 Νοεμβρίου ότι επιθυμεί να δει την Αγία Σοφία να ξαναλειτουργήσει ως τζαμί.

Επί του θέματος της μετατροπής ιερών χώρων που κάποτε λειτούργησαν ως τζαμιά και σήμερα είναι μουσεία υπάρχει απόφαση των τουρκικών δικαστηρίων από τον Απρίλιο, τα οποία δέχθηκαν τη θέση της Γενικής Διευθύνσεως Θρησκευτικών Υποθέσεων ότι «η χρήση ενός πρώην τεμένους ως μουσείου αποτελεί παράνομη κατάληψη του ιερού χώρου».

Με βάση αυτή την απόφαση μετατράπηκαν από μουσεία σε τεμένη η Αγία Σοφία της Τραπεζούντας, η Αγία Σοφία της Νίκαιας στην οποία συνήλθε η Ζ' Οικουμενική Σύνοδος το 787 μ.Χ., ενώ πρόσφατα αποχαρακτηρίστηκε από μουσείο η Μονή Στουδίου, από τα σημαντικότερα Βυζαντινά μνημεία της Κωνσταντινουπόλεως, η οποία θα αναστηλωθεί για να λειτουργήσει ως τζαμί το 2014.

Παρόλο που το νομικό υπόβαθρο για τη μετατροπή της Αγίας Σοφίας σε τζαμί υπάρχει, πιστεύω ότι ο κ. Ερντογάν δεν θα τολμήσει, γιατί θα προκαλέσει την κατακραυγή της παγκοσμίου κοινότητας, της οποίας αποτελεί κληρονομιά η Αγία Σοφία.

Στις 13 Δεκεμβρίου επισκέφθηκε την Αθήνα ο κ. Νταβούτογλου, όπου συναντήθηκε με τον πρωθυπουργό κ. Σαμαρά και τον αντιπρόεδρο και ΥΠΕΞ κ. Βενιζέλο. Στις συνομιλίες με τον κ. Βενιζέλο συμφώνησαν για την επέκταση των διερευνητικών και στο θέμα της ΑΟΖ στην Α.Μεσόγειο, συμπεριλαμβανομένου και του Καστελορίζου, το οποίο απέρριπτε μέχρι τώρα η Τουρκία και την πραγματοποίηση των λεγομένων χιαστί διαπραγματεύσεων, δηλαδή τις συνομιλίες του κάθε εκπροσώπου στις ενδοκυπριακές συνομιλίες με την κυβέρνηση του άλλου μέρους, χωρίς αυτό να σημαίνει, σύμφωνα με τον κ. Βενιζέλο, ότι η Ελλάδα αποδέχεται τετραμερείς συνομιλίες, όπως ζητά η Τουρκία. Μάλιστα οι χιαστί συναντήσεις θα αρχίσουν μετά την έκδοση του κοινού ανακοινωθέντος. Ο κ. Νταβούτογλου αποδέχθηκε να αποτυπώνεται στο ανακοινωθέν η ενιαία διεθνής προσωπικότητα της Κύπρου, αλλά δεν δεσμεύτηκε στο θέμα μιας και αδιαίρετης κυριαρχίας.

Επίσης συμφώνησαν στην πραγματοποίηση του Ανωτάτου Συμβουλίου Συνεργασίας στην Αθήνα τον Σεπτέμβριο 2014.

Την αντίδραση της κυβερνήσεως και του πολιτικού κόσμου προκάλεσε ο κ. Ερντογάν ο οποίος μιλώντας στην Κεσάνη της Αν. Θράκης στις 11 Δεκεμβρίου, ανέφερε ότι όταν μιλά για Θράκη περιλαμβάνει σ' αυτή την Κομοτηνή, την Ξάνθη, τη Θεσσαλονίκη, το Κίρτζαλι της Βουλγαρίας, τα Σκόπια, την Πρίστινα και το Σεράγεβο, επαναφέροντας στην ουσία το τουρκικό σχέδιο περί ανασύστασης της «Τουρκικής Δημοκρατίας της Θράκης».

Οι δηλώσεις αυτές εμφορούνται από τις αντιλήψεις του νέο-οθωμανικού επεκτατισμού του κ. Ερντογάν, ο οποίος επιχειρεί να συνδέσει την Τουρκία με τα άλλοτε προπύργια της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Και η προσπάθεια αυτή του κ. Ερντογάν είναι ουτοπική και θα αποτύχει όπως και η ανάλογη που απέβλεπε να καταστήσει την Τουρκία ηγέτιδα στον ευρύτερο χώρο της ΜΑ.

Τελικώς ο μεγαλύτερος εχθρός του κ. Ερντογάν είναι ο εαυτός του που με τον μεγαλοϊδεατισμό του θα τον καταστρέψει!!!

γ. Σκοπιανό

Στο περιθώριο της Γενικής Συνελεύσεως του ΟΗΕ ο κ. Μπαν Κι Μουν είχε χωριστές συναντήσεις επί παρουσίας του κ. Νίμιτς με τον κ. Βενιζέλο (28/9) και του κ. Γκρουέφσκι (22/9) και συζήτησαν τις προοπτικές επιλύσεως του θέματος της ονομασίας.

Για Πέμπτη συνεχή χρονιά, η Κομισιόν πρότεινε, στις 16 Οκτωβρίου, την έναρξη των προενταξιακών διαπραγματεύσεων με τα Σκόπια, επισημαίνοντας ότι θα πρέπει προηγουμένως να επιλυθεί το θέμα της ονομασίας. Εντύπωση όμως προκάλεσε η στάση της κ. Άστον, η οποία φέρεται να δήλωσε στο Κολλέγιο των Επιτρόπων «εγώ πάντως θα τη λέω Μακεδονία».

Η στάση της Κομισιόν κρίνεται ευνοϊκή για τα Σκόπια, γιατί δεν έλαβε υπόψη την 4μηνη πολιτική κρίση που πέρασε η χώρα, ως και τις καταγγελίες της

αντιπολιτεύσεως για διώξεις και εξωθεσμικές πιέσεις, που συνεχίζονται ακόμη και σήμερα.

Η θέση αυτή της Κομισιόν, αλλά και της κ. Άστον ενισχύει την αδιαλλαξία του κ. Γκρουέφσκι.

Στις 25 Οκτωβρίου ο κ. Νίμιτς είχε χωριστές συναντήσεις με τους διαμεσολαβητές της Ελλάδος και της ΠΓΔΜ, μετά το πέρας των οποίων δήλωσε ότι δεν έχει αποφασίσει για τα επόμενα βήματα.

Σύμφωνα με δυτικούς παρατηρητές δύο είναι τα εμπόδια για την επίτευξη συμφωνίας. Η αδιαλλαξία του κ. Γκρουέφσκι, που δηλώνει ότι όσο βρίσκεται στην εξουσία δεν θα υπάρξει λύση που να αμφισβητεί το έθνος και τη γλώσσα των «Μακεδόνων» και η θέση της Αθήνας, η οποία επιμένει ότι η όποια ονομασία συμφωνηθεί θα πρέπει να ισχύσει παντού.

Η ελληνική κυβέρνηση πρέπει να παραμείνει αμετακίνητη στις θέσεις της, γιατί με την αποδοχή να συμπεριληφθεί στο όνομα και ο όρος «Μακεδονία» έκανε πολύ μεγαλύτερη υποχώρηση απ'όσο έπρεπε. Επομένως, αν οι Δυτικοί θέλουν λύση ας πιέσουν τον εκλεκτό τους κ. Γκρουέφσκι να εγκαταλείψει την αδιαλλαξία και τον μεγαλοϊδεατισμό του, που καλλιεργούν με τη στάση τους.

Σύμφωνα με δημοσίευμα της Βουλγαρικής εφημερίδας «Σλόμποτεν Πέσατ», η Σόφια θα ζητήσει την αναγνώριση 120.000 Βουλγάρων, που ζουν στα Σκόπια, ως εθνική μειονότητα. Επίσης ότι δεν συμφωνεί με την έναρξη των διαπραγματεύσεων για ένταξη των Σκοπίων στην ΕΕ, πριν λυθούν τα προβλήματα που έχουν δημιουργήσει με τους γείτονές τους.

δ. ΑΟΖ

Με πρωτοβουλία της Αιγύπτου συναντήθηκαν στο περιθώριο της ΓΣ/ΟΗΕ στη Ν.Υ. στις 23 Σεπτεμβρίου, οι ΥΠΕΞ Ελλάδος, Κύπρου και Αιγύπτου και συμφώνησαν για την εμβάθυνση της τριμερούς συνεργασίας για την οριοθέτηση της ΑΟΖ, αλλά και ευρύτερα στο πολιτικό και οικονομικό πεδίο.

Μετά την πτώση του κ. Μόρσι, ο οποίος επηρεάζετο από τον κ. Ερντογάν, η διάθεση της Αιγύπτου προς την Αθήνα άλλαξε θεαματικά και γι'αυτό αναμένεται να υπάρξει συμπόρευση σε πολλά ζητήματα.

Οι πρωθυπουργοί της Ελλάδος κ. Σαμαράς και της Ιταλίας κ. Λέτα συμφώνησαν να οικοδομήσουν οι δύο χώρες την υπάρχουσα συμφωνία του 1997 για την οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδος με στόχο να επεκταθεί και να καλύπτει και την ΑΟΖ.

Λόγω της Ιταλίας στη διαδικασία των οριοθετήσεων θα εισέλθει αναγκαστικά και η Λιβύη.

Η ελληνική κυβέρνηση έχει ξεκινήσει διαβουλεύσεις με την αλβανική, ύστερα από τη δήλωση του νέου πρωθυπουργού κ. Ράμα, ο οποίος είχε προκαλέσει την ακύρωση από το Συνταγματικό Δικαστήριο της συμφωνίας του 2009, ότι θα προωθήσει τις απαιτούμενες ενέργειες ώστε να υπάρξει μια οριστική διευθέτηση.

ε. Μεταναστευτικό

Με πρωτοβουλία του Έλληνα πρωθυπουργού η Ελλάδα, η Μάλτα, η Ιταλία και η Κύπρος κατέθεσαν από κοινού πρόταση, στη Σύνοδο Κορυφής της ΕΕ στις 25 Οκτωβρίου, αναθεώρησης της Συνθήκης «Δουβλίνο II», εξ αιτίας της οποίας χιλιάδες εξαθλιωμένοι μετανάστες εγκλωβίζονται σε Μάλτα, Ιταλία και Ελλάδα. Ως γνωστόν η Συνθήκη «Δουβλίνο II» προβλέπει ότι, οποιοσδήποτε μετανάστης συλληφθεί στην Ευρώπη επιστρέφεται στη χώρα από την οποία εισήλθε στο ευρωπαϊκό έδαφος. Ανάλογες τροπολογίες κατέθεσαν η Πορτογαλία, η Σλοβενία, η Ισπανία, η Κροατία και η Ουγγαρία. Για τη μελέτη του θέματος συγκροτήθηκε Ομάδα Δράσης, υπό την αιγίδα της Κομισιόν, η οποία θα υποβάλει τις προτάσεις της μέχρι το τέλος του 2013, αλλά οι αποφάσεις για την αλλαγή της ισχύουσας ευρωπαϊκής νομοθεσίας θα ληφθούν στη Σύνοδο Κορυφής του Ιουνίου.

Τα μέτρα που ελήφθησαν για την αντιμετώπιση της λαθρομετανάστευσης εμείωσαν κατά πολύ το λαθρομεταναστευτικό κύμα των προηγούμενων ετών, ενώ αυξήθηκε κατακόρυφα αυτό προς την Βουλγαρία, η οποία δέχεται κατά μ.ο. 100 περίπου λαθρομετανάστες ημερησίως έναντι 15 των περασμένων ετών. Κατόπιν αυτού, η Βουλγαρία άρχισε την κατασκευή φράχτη στα σύνορά της με την Τουρκία.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης που επισκέφθηκε την Ελλάδα από 20-25 Οκτωβρίου πρότεινε την έξοδο της από το καθεστώς επιτηρήσεως που βρισκόταν από το 2010, λόγω των επιδόσεών της στην εφαρμογή της Συνθήκης Σένγκεν.

στ. Διεθνείς Σχέσεις

(1) ΗΠΑ

Ο κ. Βενιζέλος, που βρέθηκε στις ΗΠΑ από 23-28 Σεπτεμβρίου ως επικεφαλής της ελληνικής αντιπροσωπείας για την 69^η Σύνοδο του ΟΗΕ, είχε συναντήσεις με Αμερικανούς αξιωματούχους και επιχειρηματίες σε μια προσπάθεια προσελκύσεως επενδυτών.

Δεύτερη επίσκεψη σε διάστημα μικρότερο των δύο μηνών πραγματοποίησε ο πρωθυπουργός κ. Σαμαράς στις ΗΠΑ από 29 Σεπτεμβρίου έως 3 Οκτωβρίου. Συναντήθηκε με τον αντιπρόεδρο κ. Μπάϊντεν, τον πρόεδρο της Επιτροπής Εξωτερικών Σχέσεων της Γερουσίας κ. Μέντεζ και τη διευθύντρια του ΔΝΤ κ. Λαγκάρντ, ενώ είχε επαφές με την ομογένεια και τις ηγεσίες αμερικανοεβραϊκών οργανώσεων. Με τον κ. Μπάϊντεν συμφώνησαν για την οικοδόμηση της αμερικανικής Task Force για την Ελλάδα, ενός οργάνου που θα λειτουργεί υπό την αιγίδα των δύο κυβερνήσεων και θα παράγει εμπορική και επενδυτική συνεργασία των δύο χωρών. Επίσης για την έλευση στην Ελλάδα της Υπουργού Εμπορίου κ. Πράϊξερ, συνοδευομένης από επιχειρηματίες, που πραγματοποιήθηκε στις 21 Νοεμβρίου.

(2) Ρωσία

Στις 29-30 Οκτωβρίου επισκέφθηκε τη χώρα μας ο κ. Λαβρόφ με στόχο τη βελτίωση των σχέσεών μας, που είχαν ψυχρανθεί από τις άστοχες ενέργειες της κυβερνήσεως Γ.Παπανδρέου (ακύρωση αγωγών South Stream και Μπουργκάς-Αλεξανδρούπολη) και την προτίμηση του αγωγού TAP από την παρούσα κυβέρνηση.

Η επίσκεψη Λαβρόφ ήταν μια μεγάλη διπλωματική επιτυχία, παρόλο που κατέστησε σαφές ότι η περαιτέρω στάση της Ρωσίας θα εξαρτηθεί από τις κινήσεις της ελληνικής κυβερνήσεως στα ανοικτά ζητήματα των διμερών σχέσεων, όπως ΔΕΠΑ, ΟΛΘ, ΟΣΕ κ.λ.π.

Από πλευράς της η Ελλάδα δεσμεύτηκε να προωθήσει, στη διάρκεια της προεδρίας της στην ΕΕ, την άρση της υποχρεώσεως βίζας για τους Ρώσους.

Συμφωνία αμυντικής συνεργασίας, η οποία αφορά κυρίως στην υποστήριξη των ρωσικών οπλικών συστημάτων που διαθέτει η χώρα μας, υπεγράφη από τους Υπουργούς Άμυνας των δύο χωρών.

(3) Αλβανία

Στις 23 Σεπτεμβρίου ο νέος πρωθυπουργός κ. Ράμα δήλωσε, αμέσως μετά την ανάληψη των καθηκόντων του, ότι η Ελλάδα είναι στρατηγικός εταίρος της Αλβανίας και ότι θα αφήσει πίσω την εθνικιστική ρητορική και τον εθνικισμό.

Στις 4 Νοεμβρίου ο πρόεδρος κ. Παπούλιας επισκέφθηκε την Αλβανία με στόχο την εξομάλυνση των σχέσεων των δύο χωρών. Παρόλο που η επίσκεψη πέτυχε το στόχο της, οι Αλβανοί δεν παρέλειψαν να επαναλάβουν το αίτημά τους για άρση του εμπόλεμου, το οποίο κρατά υπό συντηρητική κατάσχεση τις περιουσίες Αλβανών πολιτών (Τσάμηδων) στην Ελλάδα.

(4) Ισραήλ

Στα πλαίσια της προωθήσεως της συνεργασίας με τη χώρα μας, ο πρωθυπουργός κ. Σαμαράς επισκέφθηκε το Τελ Αβίβ στις 18 Οκτωβρίου, ενώ συνεχίζεται και η στρατιωτική συνεργασία με ανταλλαγή επισκέψεων και την υπογραφή συμφωνιών.

2. ΒΑΛΚΑΝΙΑ

α. Αλβανία

Στις 5 Οκτωβρίου επισκέφθηκε τα Τίρανα ο κ. Νταβούτογλου και συμφώνησε με τον πρωθυπουργό κ. Ράμα για τη διάθεση συμβούλων.

Στις 16 Οκτωβρίου δημοσιεύτηκε η έκθεση προόδου της ενταξιακής πορείας της Αλβανίας, με την οποία η ΕΕ αποφάσισε να μη δοθεί στην Αλβανία το καθεστώς της υποψηφίας προς ένταξη χώρας..

Στις 27 Νοεμβρίου η κυβέρνηση αποφάσισε να μη δεχθεί στο έδαφός της την καταστροφή των χημικών της Συρίας, ύστερα από τις λαϊκές διαμαρτυρίες που ξέσπασαν σ' όλη τη χώρα.

Ο κ. Ράμα προσέλαβε ως έμισθο σύμβουλο και τον πρώην πρωθυπουργό της Βρετανίας κ. Τόνι Μπλερ.

Κατόπιν προτάσεως της ΚΟ του κυβερνώντος κόμματος εξελέγη ως αντιπρόεδρος της Βουλής ο ομογενής πρόεδρος του κόμματος «Ένωση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων» κ. Βαγγέλης Ντούλε.

β. Σερβία

Ο πρόεδρος κ. Νίκολιτς ακύρωσε την τριμερή Διάσκεψη Κορυφής Σερβίας-Τουρκίας-Βοσνίας/Ερζεγοβίνης που επρόκειτο να πραγματοποιηθεί εντός του Δεκεμβρίου στο Βελιγράδι γιατί ο κ. Ερντογάν αρνήθηκε να ζητήσει συγγνώμη, όπως ζήτησε η Σερβία, για τις δηλώσεις του στο Πριζρέν του Κοσόβου, στις 25 Νοεμβρίου, που είπε «Το Κόσοβο είναι Τουρκία και η Τουρκία Κόσοβο».

Ο Σέρβος πρόεδρος κ. Νίκολιτς, πραγματοποίησε επίσκεψη στη Μόσχα (29-30 Οκτωβρίου) και είχε την πέμπτη συνάντηση από τον Μάιο που εξελέγη πρόεδρος με τον κ. Πούτιν.

Ο πρωθυπουργός κ. Ντάτσιτς δήλωσε στις 22 Νοεμβρίου ότι η χώρα του δεν πρόκειται να αναγνωρίσει ποτέ την ανεξαρτησία του Κοσόβου και γι' αυτό δεν θα εγκρίνει και την ένταξή του στον ΟΗΕ.

γ. Κόσοβο

Στις δημοτικές εκλογές που διεξήχθησαν στις 2 Νοεμβρίου συμμετείχαν και οι Σέρβοι του Β.Κοσόβου, κατόπιν συμφωνίας με τη Σερβία, χωρίς να συμβούν σοβαρά επεισόδια.

Έντονες αντιδράσεις στην Αλβανία και το Κόσοβο έχουν προκαλέσει οι δηλώσεις του κ. Ερντογάν κατά τα εγκαίνια του αεροδρομίου στο Πρίσρεν στις 24 Οκτωβρίου, ενώπιον των κ.κ. Ράμα και Θάτσι ότι το «Κόσοβο είναι Τουρκία και η Τουρκία Κόσοβο».

Χωρίς συμφωνία τελείωσε στις 14 Δεκεμβρίου ο 20ός γύρος του διαλόγου, μεταξύ των κ.κ. Νάτσις και Θάτσι, για την εξομάλυνση των σχέσεων Σερβίας-Κοσόβου, εξαιτίας της διαφοράς τους στο δικαστικό σύστημα.

δ. Βουλγαρία

Συνεχίζονται οι διαδηλώσεις κατά της κυβερνήσεως, με αίτημα την παραίτησή της.

Με μεγάλη πλειοψηφία η Βουλή απέρριψε στις 9 Οκτωβρίου πρόταση του εθνικιστικού κόμματος Ατόκα να κλείσουν τα σύνορα με την Τουρκία, προκειμένου να αποτραπεί το κύμα μεταναστών από τη Συρία, στο οποίο περιλαμβάνονται και ακραίοι ισλαμιστές. Για την αντιμετώπιση του προβλήματος η κυβέρνηση αποφάσισε την κατασκευή φράκτη, όπως αυτός της Ελλάδας, στα σύνορα με την Τουρκία.

3. ΤΟΥΡΚΙΑ

α. Εσωτερική Κατάσταση

Ύστερα από διαβουλεύσεις δύο χρόνων η διακομματική επιτροπή του κοινοβουλίου, που επεξεργαζόταν το νέο Σύνταγμα, ανακοίνωσε ότι απέτυχε να καταλήξει σε συμφωνία για την αναθεώρησή του, λόγω των μεγάλων διαφορών.

Κατόπιν αυτού η επιχειруμένη από τον κ. Ερντογάν αναθεώρηση του Συντάγματος που θα τον καθιστούσε παντοδύναμο, εάν εξελέγεται Πρόεδρος, αναβάλλεται για μετά τις εκλογές του 2015 και υπό την προϋπόθεση ότι θα εξασφαλίσει πλειοψηφία δύο τρίτων.

Στις 30 Σεπτεμβρίου εξαγγέλθηκαν τα νέα μέτρα εκδημοκρατισμού της χώρας με κυριότερα, τη μεταρρύθμιση της εκλογικής διαδικασίας κατά τρόπο που ευνοεί τα κουρδικά κόμματα, η διδασκαλία της κουρδικής στα ιδιωτικά σχολεία, η επαναφορά των κουρδικών τοπωνυμίων και η άρση της απαγορεύσεως της μαντίλας στις δημόσιες υπηρεσίες, εκτός των Ενόπλων Δυνάμεων, της Αστυνομίας και του Δικαστικού Σώματος. Τις μεταρρυθμίσεις κατέκριναν τα κόμματα της αντιπολιτεύσεως επισημαίνοντας ότι αυτές δεν ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της σύγχρονης κοινωνίας, αλλά σκοπεύουν στην εξαγορά των κουρδικών ψήφων στις προσεχείς εκλογικές αναμετρήσεις (τοπικές τον Μάρτιο, προεδρικές τον Αύγουστο και βουλευτικές το 2015). Οι Κούρδοι επίσης, συμπεριλαμβανομένου και του Οτσαλάν, τις χαρακτήρισαν ανεπαρκείς γιατί δεν περιλαμβάνουν την ελεύθερη διδασκαλία της κουρδικής στα δημόσια σχολεία και την απελευθέρωση των χιλιάδων Κούρδων που κρατούνται στις φυλακές.

Οι πρωτοβουλίες του κ. Ερντογάν για την κατάργηση των ιδιωτικών σχολείων και η απαγόρευση συγκατοίκησης φοιτητών και φοιτητριών έχουν προκαλέσει όχι μόνο δυσαρέσκεια στην κοινωνία, αλλά και επικρίσεις στο εσωτερικό του κόμματος του ΑΚΡ για πρώτη φορά ύστερα από 11 χρόνια που είναι πρωθυπουργός.

Πολλοί αναλυτές υποστηρίζουν ότι ο κ. Ερντογάν αποτελεί αυτή την περίοδο τον αποκλειστικό διαμορφωτή της κυβερνητικής πολιτικής και ότι με την απόλυτη στάση του σε ορισμένα θέματα επιδιώκει να ενισχύσει το προφίλ του ως μελλοντικού Προέδρου της Δημοκρατίας.

β. Ευρωπαϊκή Πορεία

Στις 15 Οκτωβρίου η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε την επανέναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων, οι οποίες είχαν ανασταλεί λόγω της χρήσεως βίας στις διαδηλώσεις για το πάρκο Γκεζί και στις 5 Νοεμβρίου η διακυβερνητική διάσκεψη ΕΕ-Τουρκίας άνοιξε επίσημα το 14^ο κεφάλαιο, το οποίο αφορά στην περιφερειακή πολιτική.

Σε συμφωνία για επανεισδοχή παρανόμων μεταναστών από την ΕΕ, με αντάλλαγμα διευκολύνσεις στη χορήγηση βίζας για Τούρκους πολίτες που ταξιδεύουν προς τις χώρες της ΕΕ υπέγραψαν στις 16 Δεκεμβρίου οι Βρυξέλες με την Άγκυρα.

γ. Διεθνείς Σχέσεις

(1) ΗΠΑ

Τις σχέσεις των δύο χωρών σκίασε η απόφαση της Τουρκίας για την αγορά από την Κίνα αντιαεροπορικών πυραύλων κόστους 4 δις δολαρίων, με την αιτιολογία ότι η κινεζική προσφορά είναι πιο συμφέρουσα οικονομικά και ότι προβλέπει και μεγάλο μέρος συμπαραγωγής. Οι ΗΠΑ εξέφρασαν την ανησυχία τους και άρχισαν συζητήσεις με την τουρκική κυβέρνηση για την αναθεώρηση της αποφάσεώς της. Μάλιστα και η αμερικανική εταιρεία Raytheon ανακοίνωσε ότι είναι έτοιμη να μειώσει την προσφορά της για τους πυραύλους Patriot.

Κατά πάσαν πιθανότητα, η Τουρκία έπαιξε το χαρτί των κινεζικών πυραύλων για να επιτύχει τη μείωση της προσφοράς για τους Patriot.

(2) Αίγυπτος

Η πολεμική που ασκεί ο κ. Ερντογάν και οι δημόσιες δηλώσεις του κατά της νέας ηγεσίας της Αιγύπτου έχουν προκαλέσει ρήξη στις σχέσεις των δύο χωρών με αποτέλεσμα η Αίγυπτος να απελάσει τον Τούρκο Πρέσβη και η Τουρκία να χαρακτηρίζει ως ανεπιθύμητο τον Αιγύπτιο, ο οποίος όμως έχει ανακληθεί από τις 15 Αυγούστου από την κυβέρνηση της Αιγύπτου, λόγω της εχθρικής στάσεως του κ. Ερντογάν.

(3) Ισραήλ

Νέα ένταση στις σχέσεις των δύο χωρών προκάλεσε δημοσίευμα της «Washington Post» σύμφωνα με το οποίο η Άγκυρα αποκάλυψε στο Ιράν τις ταυτότητες δέκα Ιρανών που συνεργάζονταν με τις ισραηλινές μυστικές υπηρεσίες. Ο κ. Νταβούτογλου διέψευσε το δημοσίευμα, ενώ ο ισραηλινός Υφυπουργός κ. Έλκιν, χωρίς να το επιβεβαιώνει ή διαψεύδει, δήλωσε «οι Τούρκοι έκαναν μια στρατηγική επιλογή, επεδίωξαν ηγετικό ρόλο στη Μ.Α. και πόνταραν πάνω στο βολικό χαρτί της αντιπαλότητας με το Ισραήλ για να το πετύχουν».

(4) Ιρανικό Κουρδιστάν

Ο κ. Ερντογάν επισκέφθηκε στις 15 Νοεμβρίου το Ιρανικό Κουρδιστάν και στις 27 Νοεμβρίου υπέγραψε με τον ηγέτη του κ. Μπαρζανί συμφωνία για τη διακίνηση πετρελαίου μέσω του νέου αγωγού Κιρκούκ-Τσεϊχάν προς τις δυτικές αγορές και την κατασκευή και νέου αγωγού εντός δύο ετών.

Η Βαγδάτη είχε προειδοποιήσει τον κ. Ερντογάν ότι η τυχόν υπογραφή της συμφωνίας θα βλάψει ανεπανόρθωτα τις σχέσεις των δύο χωρών, αλλά αυτός την αγνόησε.

Αλλά και στην Τουρκία η συμφωνία έγινε δεκτή με επιφύλαξη γιατί ενδέχεται να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις της δημιουργίας ενός ανεξάρτητου Κουρδιστάν, που αποτελεί τον εφιάλτη της Τουρκίας, εδώ και μισό αιώνα.

4. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

α. Ηγεμονία Μ. Ανατολής

Η φιλόδοξη πολιτική του κ. Ερντογάν να καταστεί ηγετική δύναμη στην περιοχή της Μ.Α και του αραβικού κόσμου απέτυχε. Αντί των μηδενικών προβλημάτων που ευαγγελίζετο ο κ. Νταβούτογλου προκάλεσε ένταση στις σχέσεις με όλες σχεδόν τις χώρες της περιοχής όπως τη Συρία που υποστηρίζει τους αντάρτες, το Ισραήλ λόγω της υποθέσεως του Μαβί Μαρμαρά, το Ιράν λόγω της εγκαταστάσεως των Patriot στα σύνορά τους, την Αρμενία που διεκόπησαν οι ειρηνευτικές διαδικασίες, το Ιράκ λόγω της ενεργειακής συνεργασίας με το Κουρδιστάν, την Αίγυπτο λόγω της υποστηρίξεως των Αδελφών Μουσουλμάνων και την Λιβύη της οποίας οι φύλαρχοι δεν τον εμπιστεύονται. Ενδεικτικό του μεγέθους της αποτυχίας της είναι και το αποτέλεσμα δημοσκοπήσεως που ενήργησε το τουρκικό ίδρυμα Economic & Sosial και δημοσιεύθηκε στις 3 Δεκεμβρίου, σύμφωνα με την οποία η αποδοχή της τουρκικής πολιτικής σημείωσε κάθετη πτώση στην ευρύτερη περιοχή της Μ.Α. τα τελευταία δύο χρόνια. Στην Αίγυπτο από 84% το 2012 έπεσε στο 38%, στη Συρία από 44% στο 22%.

Προ αυτής της πραγματικότητας ο κ. Ερντογάν άρχισε ανοίγματα προς όλους τους γείτονες, πραγματοποιώντας επισκέψεις καλής θελήσεως τόσο ο ίδιος, όσο και ο κ. Νταβούτογλου, ο οποίος έκανε ανοίγματα φιλίας και προς την Αρμενία, με τον ΥΠΕΞ της οποίας συναντήθηκε στις 12 Δεκεμβρίου, στα πλαίσια της Συνόδου του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας της Μαύρης Θάλασσας, που πραγματοποιήθηκε στο Ερεβάν.

Αν σ'όλα αυτά συνοπολογιστεί και η ψυχρότητα στις σχέσεις με τις ΗΠΑ λόγω των διαφορών στο συριακό και την προτίμηση των κινεζικών πυραύλων εύκολα συμπεραίνεται ότι η εξωτερική πολιτική του κ. Ερντογάν έχει αποτύχει καταγωδώς, παρόλο που στο εσωτερικό απολαμβάνει σημαντικής στηρίξεως.

β. Βαλκάνια

Στις 23 Οκτωβρίου ο κ. Ερντογάν μιλώντας στο Πρίζρεν του Κοσόβου, κατά τα εγκαίνια του νέου αεροδρομίου, ενώπιον και των πρωθυπουργών της Αλβανίας κ. Έντι Ράμα και Κοσόβου Χασίμ Θάτσι, είπε : «Είμαστε όλοι μέρος της κοινής ιστορίας και του κοινού πολιτισμού. Μην ξεχνάτε, Κόσοβο σημαίνει Τουρκία και Τουρκία σημαίνει Κόσοβο» τονίζοντας ότι στο πλαίσιο αυτό πρέπει να παίζουν ρόλο Βοσνία και Σκόπια.

Οι δηλώσεις αυτές ξεσήκωσαν θύελλα αντιδράσεων στην Αλβανία, το Κόσοβο και τη Σερβία και γι'αυτό έσπευσε ο κ. Νταβούτογλου να δηλώσει ότι παρερμηνεύθηκαν.

Την ίδια ημέρα τα Τίρανα ανακοίνωσαν ότι η Τουρκία πρόκειται να παράσχει οικονομική βοήθεια ύψους 850.000 ευρώ για την αγορά στρατιωτικού εξοπλισμού και τη βελτίωση του στρατιωτικού αεροδρομίου Κουτσόβα.

Μετά τη διάλυση της Γιουγκοσλαβίας η Άγκυρα είχε, κατά περιόδους, θέσει σε προτεραιότητα το άνοιγμα προς τα Βαλκάνια και κυρίως προς την Αλβανία, τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη και τα Σκόπια και είχε αναπτύξει, κυρίως με την Αλβανία, συνεργασία σε πολλούς τομείς. Από την ώρα της εμφάνισης του φαινομένου της Αραβικής Άνοιξης το άνοιγμα προς τα Βαλκάνια τέθηκε σε δεύτερη μοίρα. Τώρα όμως που το φιλόδοξο σχέδιο του κ. Ερντογάν να γίνει η Τουρκία ηγέτιδα δύναμη του μουσουλμανικού κόσμου φαίνεται να αποτυγχάνει, ξαναθυμήθηκε τα Βαλκάνια.

5. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

α. Γενικά

Στις 11 Νοεμβρίου ξεκίνησε στις Βρυξέλες ο δεύτερος γύρος των συνομιλιών για τη Διατλαντική Συμφωνία Ελευθέρου Εμπορίου μεταξύ ΗΠΑ και ΕΕ, η οποία θα αποφέρει κέρδη 199 δις ευρώ στην ευρωζώνη.

Στις 15 Νοεμβρίου συναντήθηκαν στη Βιέννη εκπρόσωποι των ακροδεξιών κομμάτων της Γαλλίας, της Αυστρίας, της Ιταλίας, της Σουηδίας, του Βελγίου και της Σλοβακίας, οι οποίοι συμφώνησαν σε κοινό μέτωπο για τις ευρωεκλογές του Μαΐου 2014.

Το ευρωκοινοβούλιο απένειμε το βραβείο Ζαχάρωφ στη 16χρονη Πακιστανή Μαλάλα, τιμώντας τον αγώνα της για τα δικαιώματα των γυναικών στην εκπαίδευση.

Ο πρόεδρος του ευρωκοινοβουλίου κ. Σουλτς ζήτησε, με συνέντευξή του στο Spiegel, τον επιμερισμό του βάρους της παράνομης μετανάστευσης μεταξύ των κρατών της ΕΕ. Αντίθετα όμως είναι τα κράτη της Β.Ευρώπης με προεξάρχουσα τη Βρετανία, η οποία ζήτησε από την Κομισιόν να τεθούν περιορισμοί στην εγκατάσταση ακόμη και πολιτών της ΕΕ στο χώρο της. Ο λόγος που γίνεται αυτό οφείλεται στο ότι από 1-1-2014 θα αρθεί η απαγόρευση της μετανάστευσης από Βουλγαρία και Ρουμανία στις υπόλοιπες χώρες της ΕΕ και φοβάται ότι η πλειονότης των μεταναστών τους θα στραφούν προς αυτήν.

β. Ιταλία

Στις 27 Νοεμβρίου η Γερουσία ψήφισε την αποπομπή του κ. Μπερλουσκόνι από τους κόλπους της με 192 ψήφους υπέρ και 113 κατά, γεγονός που συνεπάγεται τη στέρηση των πολιτικών του δικαιωμάτων για έξι έτη, ενώ εκκρεμούν εις βάρος του και τέσσερεις δίκες που μπορεί να τον οδηγήσουν και στις φυλακές.

Στις 30 Οκτωβρίου βυθίστηκε έξω από τη Λαμπεντούζα πλοιάριο το οποίο μετέφερε 500 Αφρικανούς λαθρομετανάστες εκ των οποίων έχασαν τη ζωή τους 364. Στον απόηχο του γεγονότος αυτού, η Επίτροπος Εσωτερικών Υποθέσεων της ΕΕ πρότεινε, στη Σύνοδο Κορυφής, μια μεγάλη επιχείρηση έρευνας και διάσωσης της Frontex από την Κύπρο μέχρι την Ισπανία, ενώ η Ιταλία τριπλασίασε τις αεροναυτικές της δυνάμεις που περιπολούν στα στενά της Μάλτας.

γ. Βρετανία

Ο πρωθυπουργός κ. Κάμερον σε μια προσπάθεια να αποκατασταθούν οι σχέσεις της Βρετανίας με την Κίνα, οι οποίες είχαν διαταραχθεί εξαιτίας της συναντήσεώς του με το Δαλαΐ Λάμα τον περασμένο Μάιο, διαβεβαίωσε την κινεζική ηγεσία ότι δεν θα έχει νέα συνάντηση μαζί του. Ύστερα από αυτό ο Βρετανός Υφυπουργός κ. Όσμπορν, επισκέφθηκε το Πεκίνο, παρά τις συστάσεις των ΗΠΑ, όπου ανακοίνωσε μέτρα για τη διευκόλυνση των σινοβρετανικών εμπορικών

σχέσεων, όπως η χορήγηση αδειών εισόδου και παραμονής στο βρετανικό έδαφος σε Κινέζους επιχειρηματίες και τουρίστες.

δ. Γερμανία

Η κ. Μέρκελ κέρδισε με 41,5% τις εκλογές της 23 Σεπτεμβρίου, αλλά χωρίς αυτοδυναμία. Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με την μη είσοδο στη Βουλή των Φιλελευθέρων, την οδήγησε στο σχηματισμό κυβερνήσεως μεγάλου συνασπισμού με τους σοσιαλδημοκράτες, που θα αναλάβει καθήκοντα στις 17 Δεκεμβρίου.

ε. Ισπανία

Η Κομισιόν, απογοητεύοντας τη Βρετανία, απεφάνθη ότι η Ισπανία δεν παραβίασε την κοινοτική νομοθεσία, επιβάλλοντας αυστηρούς τελωνειακούς ελέγχους στα σύνορα με το Γιβραλτάρ, ως αντίποινα για τη δημιουργία τεχνητού υφάλου στα διαφιλονικούμενα ύδατα, ο οποίος παρεμπόδιζε τα ισπανικά αλιευτικά.

στ. Γαλλία

Πολιτική θύελλα ξέσπασε στις 9 Οκτωβρίου από τις δηλώσεις του Υπουργού Εσωτερικών κ. Βουλς, ότι πρέπει να απελαθούν οι ρομά, αλλά και από τη σύλληψη μιας μαθήτριας ρομά της Λευνάρντα και η απέλασή της στο Κόσοβο μαζί με την οικογένειά της.

Οι αντεγκλήσεις ακόμη και μεταξύ των Υπουργών ανάγκασαν τον κ. Ολάντ να παρέμβει για την εκτόνωση της εντάσεως.

Ο όλος χειρισμός μείωσε κατακόρυφα τη δημοτικότητα του κ. Ολάντ και εκτόξευσε στο 58% αυτήν του κ. Βουλς, ο οποίος κατέστη ο πλέον δημοφιλής πολιτικός της Γαλλίας.

6. ΗΠΑ

Την 1^η Ιανουαρίου ο Λευκός Οίκος αναγκάστηκε να βάλει «λουκέτο» σε πολλές υπηρεσίες εκ του λόγου ότι οι Ρεπουμπλικάνοι, που έχουν την πλειοψηφία στο Κογκρέσο, απέρριψαν το νομοσχέδιο για την αύξηση του πλαφόν δανεισμού της χώρας, επειδή ο κ. Ομπάμα αρνείται να διαπραγματευθεί την κατάργηση του νόμου για την υγειονομική περίθαλψη, του αποκαλούμενου Obama care. Ύστερα από διαπραγματεύσεις 16 ημερών επήλθε συμβιβασμός και δόθηκε αναβολή μέχρι τις αρχές του Φεβρουαρίου 2014, οπότε θα συζητηθεί εκ νέου το ζήτημα. Η παράλυση της κυβερνήσεως είχε τεράστιο κόστος. Σύμφωνα με την Standar & Poors το «λουκέτο» στοίχισε 24 δις δολάρια και μείωσε την κατανάλωση κατά 0,6%.

Ένταση στις σχέσεις των ΗΠΑ και των συμμάχων τους προκάλεσε η διαρροή εγγράφου της Εθνικής Υπηρεσίας Ασφαλείας (NSA) από τον πρώην συνεργάτη της Σνόουτεν, που έχει εξασφαλίσει πολιτικό άσυλο στη Ρωσία, σύμφωνα με το οποίο η NSA παρακολουθούσε τα τηλέφωνα 35 ηγετών του κόσμου, συμπεριλαμβανομένης και της κ. Μέρκελ. Σε αντίδραση το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποφάσισε την αναστολή της πρόσβασης των ΗΠΑ στη βάση των παγκόσμιων χρηματοπιστωτικών δεδομένων που τηρείται στο Βέλγιο.

7. ΡΩΣΙΑ

Όπως ανακοίνωσε στο Υπουργείο Άμυνας, προτεραιότητα για τις Ναυτικές Δυνάμεις το 2014 θα αποτελέσει η περιοχή της Αρκτικής στην οποία θα αναπτυχθούν

μια σειρά περιπολικά και παγοθραυστικά, προκειμένου να προστατευθούν τα συμφέροντα της χώρας.

Ο ανταγωνισμός για την Αρκτική έχει ενταθεί τα τελευταία χρόνια. Οι ΗΠΑ, η Δανία, η Νορβηγία και ο Καναδάς αυξάνουν την παρουσία τους στην περιοχή, καθώς εκτιμάται ότι αυτή περιέχει τεράστια αποθέματα υδρογονανθράκων.

Ο κ. Πούτιν ανακοίνωσε στις 29 Νοεμβρίου ότι η Ρωσία θα εκτοξεύσει 5 στρατιωτικούς δορυφόρους μέχρι το τέλος του έτους και άλλους 6 το 2014, ενώ μέχρι το 2020 το Ναυτικό θα έχει παραλάβει 8 στρατηγικά πυρηνικά υποβρύχια.

8. ΟΥΚΡΑΝΙΑ

Ο πρόεδρος κ. Γιανουκόβιτς αποφάσισε την τελευταία στιγμή στις 24 Νοεμβρίου να μην υπογράψει την εμπορική συμφωνία με την ΕΕ, την λεγομένη Ανατολική Εταιρική Σχέση, στην οποία συμμετέχουν η Λευκορωσία, η Μολδαβία, η Γεωργία, η Αρμενία και το Αζερμπαϊτζάν και να επαναλάβει τις οικονομικές συνομιλίες με τη Ρωσία και τις χώρες της Κοινοπολιτείας, προβάλλοντας ως δικαιολογία τους επαχθείς όρους που έθετε το ΔΝΤ προκειμένου να αντισταθμίσει τις απώλειες από τις επαπειλούμενες κυρώσεις της Ρωσίας. Γεγονός όμως είναι ότι στο διάστημα που προηγήθηκε ο κ. Γιανουκόβιτς δεχόταν μεγάλες πιέσεις τόσο από την ΕΕ, που έθετε ως προαπαιτούμενο για την υπογραφή την απελευθέρωση της πρώην πρωθυπουργού κ. Τιμονέσκο η οποία εκτίει ποινή φυλακίσεως, όσο και από τη Ρωσία, που απειλούσε με διακοπή της παροχής αερίου.

Η αντιπολίτευση υπέβαλε αμέσως πρόταση μομφής, η οποία απερρίφθη από τη Βουλή, ενώ εκατοντάδες χιλιάδες πολιτών ξεχύθηκαν στους δρόμους και κατέλαβαν δημόσια κτίρια, απαιτώντας την παραίτηση του κ. Γιανουκόβιτς. Οι διαδηλώσεις και οι συγκρούσεις με την αστυνομία συνεχίζονται ακόμη.

Την ανησυχία τους για την υπερβολική βία κατά των διαδηλωτών εξέφρασαν και οι αντιπροσωπίες των χωρών μελών του ΟΑΣΕ που συνήλθε στο Κίεβο στις 5 Δεκεμβρίου. Μάλιστα ο ΥΠΕΞ της Γερμανίας, η εκπρόσωπος Εξωτερικών Υπηρεσιών της ΕΕ κ. Άστον και η Υφυπουργός Εξωτερικών των ΗΠΑ κ. Νούλατ, συναντήθηκαν με τους ηγέτες της αντιπολιτεύσεως και βρέθηκαν στο πλευρό των διαδηλωτών, προκαλώντας την έντονη αντίδραση του πρωθυπουργού της Ρωσίας κ. Μεντβέντεφ, που τους κατηγορήσε για ανάμειξη στα εσωτερικά ξένης χώρας.

Ο ΥΠΕΞ κ. Κέρι εκφράζοντας τη δυσαρέσκειά των ΗΠΑ, ακύρωσε την προγραμματισμένη επίσκεψη στο Κίεβο για συμμετοχή στη Σύνοδο του ΟΑΣΕ και επισκέφθηκε τη γειτονική Μολδαβία η οποία ακολουθεί φιλοδυτική πορεία, εξ αιτίας της οποίας η Μόσχα έχει κλείσει την πόρτα στο σημαντικότερο εξαγωγικό προϊόν, το μολδαβικό κρασί, με την ΕΕ να έχει μειώσει τους δασμούς για την εισαγωγή του στις χώρες μέλη της.

Η τακτική του κ. Γιανουκόβιτς, με την οποία προσπαθεί να εξασφαλίσει τα μέγιστα οικονομικά οφέλη τόσο από την ΕΕ όσο και από τη Ρωσία, ίσως αποδειχθεί επικίνδυνη. Ήδη η ΕΕ απειλεί ότι θα του κλείσει την πόρτα, ενώ η Μόσχα τον καλεί να εντάξει την Ουκρανία στην Τελωνιακή Ένωση που συμμετέχουν Ρωσία, Λευκοωσία και Καζακστάν.

9. ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ

α. Ιράν

Στις 24 Νοεμβρίου, ΗΠΑ και Ιράν ανακοίνωσαν στη Γενεύη ότι κατέληξαν σε συμφωνία για το πυρηνικό του πρόγραμμα, διάρκειας 6 μηνών. Η συμφωνία που επετεύχθη, ύστερα από μυστικές διαπραγματεύσεις που άρχισαν τον Μάιο και διεξήγοντο παράλληλα με αυτές μεταξύ του Ιράν και των 5+1 χωρών (ΗΠΑ, Ρωσία, Κίνα, Βρετανία, Γαλλία και Γερμανία) προβλέπει :

- Εκ μέρους του Ιράν τη δέσμευση για περιορισμό στον εμπλουτισμό του ουρανίου μέχρι το επίπεδο 5%, δηλαδή πολύ κάτω από το επίπεδο που δίνει δυνατότητα κατασκευής ατομικής βόμβας, την εξουδετέρωση του ημίσεως από το απόθεμα του ουρανίου που είναι εμπλουτισμένο στο 20% και την αποδοχή αυστηροτέρων ελέγχων.

- Εκ μέρους των ΗΠΑ : Την σταδιακή άρση μέρους των κυρώσεων στους τομείς πετροχημικών, ευγενών μετάλλων και τραπεζικών συναλλαγών, γεγονός που όπως υπολογίζεται, θα ωφελήσει την ιρανική οικονομία κατά επτά δις δολάρια.

Εφόσον τηρηθούν οι όροι της προσωρινής συμφωνίας, θα υπογραφεί η τελική συμφωνία, η οποία μεταξύ άλλων θα προβλέπει :

- Άρση όλων των κυρώσεων.
- Προγραμματισμένους ελέγχους του πυρηνικού προγράμματος.
- Επικύρωση του προσθέτου πρωτοκόλλου (Additional Protocol), το οποίο προβλέπει έκτακτους ελέγχους.

- Διεθνή συνεργασία του Ιράν για τον εμπλουτισμό ουρανίου.

Την ικανοποίησή τους για τη συμφωνία εξέφρασαν ο πρόεδρος Ομπάμα, ο θρησκευτικός ηγέτης του Ιράν κ. Χαμενεί, η Ρωσία, η Κίνα και όλες οι χώρες της Δύσεως.

Την αντίθεσή του εξέφρασε το Ισραήλ, με τον πρόεδρο κ. Νετανιάχου να την χαρακτηρίζει «ιστορικό λάθος» και να δηλώνει ότι η χώρα του δεν δεσμεύεται από τη συμφωνία. Για να καθησυχάσει τους φόβους του, ο ΥΠΕΞ των ΗΠΑ κ. Κέρι έσπευσε στο Ισραήλ και διαβεβαίωσε τον κ. Νετανιάχου ότι η ασφάλεια του Ισραήλ βρίσκεται στην κορυφή της ατζέντας των ΗΠΑ.

Αντίθετοι είναι επίσης οι σκληροπυρηνικοί του Ιράν με πρώτο τον τέως πρόεδρο κ. Αχμεντινεζάντ και ισχυροί παράγοντες του Κογκρέσου των ΗΠΑ.

Πολιτικοί αναλυτές εκτιμούν ότι το Ισραήλ θα επιδιώξει την ακύρωση της συμφωνίας δια του ισραηλινού λόμπυ στο αμερικανικό Κογκρέσο ψηφίζοντας νέες κυρώσεις κατά του Ιράν.

Επιφυλάξεις εξέφρασαν η Σαουδική Αραβία και όλες οι χώρες του Περσικού Κόλπου των οποίων την ασφάλεια εγγυήθηκαν οι ΗΠΑ με δηλώσεις του κ. Κέρι. Ο ΥΠΕΞ του Ιράν κ. Σαρίφ πραγματοποίησε επισκέψεις στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, το Κουβέιτ, το Κατάρ και το Ομάν με στόχο να τερματιστεί η εποχή των εντάσεων από την εμπρηστική πολιτική του προηγούμενου προέδρου κ. Αχμετινατζάντ. Μάλιστα από την πρωτεύουσα του Κατάρ δήλωσε ότι η χώρα του είναι έτοιμη να συμφιλιωθεί με τη Σαουδική Αραβία, η οποία μέχρι τώρα δεν έχει απαντήσει.

Η Σαουδική Αραβία θα δυσκολευτεί πολύ να αποδεχθεί την έξοδο από την απομόνωση του βασικού της ανταγωνιστή στην περιοχή που είναι το Ιράν.

Η συμφωνία της Γενεύης εφόσον ολοκληρωθεί:

- *Θα δημιουργήσει μια δυναμική που θα αλλάξει όλο το γεωστρατηγικό χάρτη της περιοχής, γιατί θα ανοίξει ο δρόμος και για άλλες συνεργασίες κυρίως στο μέτωπο της Συρίας και του Αφγανιστάν για την αντιμετώπιση της Αλ Κάϊντα, κοινού εχθρού ΗΠΑ και Ιράν.*
- *Θα αλλάξει τον ενεργειακό χάρτη, επιφέροντας τεράστιες αλλαγές στην αγορά της ενέργειας και θα μειώσει τις τιμές των καυσίμων.*
- *Θα ευνοήσει τη συνεννόηση στο Συριακό.*

Αμέσως μετά την ανακοίνωση άρχισαν συνομιλίες μεταξύ των τεχνοκρατών για τη ρύθμιση των λεπτομερειών και στις 29 Νοεμβρίου το Ιράν, υλοποιώντας τη συμφωνία, προσκάλεσε τους επιθεωρητές της Διεθνούς Υπηρεσίας Ατομικής Ενέργειας του ΟΗΕ (ΙΑΕΑ) να επισκεφθούν τις εγκαταστάσεις παραγωγής βαρέως ύδατος. Στις 13 Δεκεμβρίου όμως διεκόπησαν οι συνομιλίες κατόπιν της απόφασης των ΗΠΑ να προστεθούν στη «μαύρη λίστα» για την παραβίαση των διεθνών κυρώσεων που έχουν επιβληθεί στο Ιράν, άλλες 19 εταιρείες και ιδιώτες. Οι ΗΠΑ προχώρησαν στην ενέργεια αυτή, σύμφωνα με εκτιμήσεις διπλωματών, για να αποφύγουν την επιβολή επιπλέον κυρώσεων από το Κογκρέσο όπως απειλούν πολλοί βουλευτές, αλλά το Ιράν την είδε ως εχθρική. Εκτιμάται όμως ότι το πρόβλημα θα ξεπεραστεί.

β. Συρία

Ύστερα από σκληρές διαπραγματεύσεις ΗΠΑ και Ρωσία κατέληξαν στις 25 Σεπτεμβρίου σε συμφωνία για την καταστροφή του χημικού οπλοστασίου της Συρίας, η οποία ψηφίστηκε στις 28 Σεπτεμβρίου από όλα τα μέλη του ΣΑ/ΟΗΕ.

Σε υλοποίηση της απόφασης, οι επιθεωρητές ξεκίνησαν το έργο τους στις 2 Οκτωβρίου. Μέχρι τις 31 Οκτωβρίου η Συρία είχε ολοκληρώσει την καταστροφή όλου του εξοπλισμού της για την παραγωγή και συναρμολόγηση χημικών όπλων, όπως προέβλεπε η πρώτη φάση και μέχρι τις 15 Νοεμβρίου είχε συγκεντρώσει όλα τα χημικά, που ξεπερνούν τους 1000 τόνους προς καταστροφή, σύμφωνα με τη δεύτερη φάση.

Τα χημικά εξακολουθούν να παραμένουν όμως στη Συρία, γιατί καμία χώρα δεν δέχθηκε την καταστροφή τους στο έδαφός της. Κατόπιν αυτού αποφασίστηκε όπως οι 800 τόνοι καταστραφούν με ασφάλεια σε εμπορικές εγκαταστάσεις 35 εταιρειών, που έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον και τα υπόλοιπα να αδρανοποιηθούν εν πλω στο αμερικανικό πλοίο MV CAPRE RAY.

Ενώ οι πολεμικές συγκρούσεις συνεχίζονται τα ΗΕ ανακοίνωσαν ότι στις 22 Ιανουαρίου 2014 θα πραγματοποιηθεί στη Γενεύη η διάσκεψη για την επίλυση του Συριακού. Στη διάσκεψη «Γενεύη II» όπως αποκαλείται, θα συμμετάσχουν και οι δύο παρατάξεις, του Άσαντ και της αντιπολιτεύσεως, με στόχο την ειρηνική πολιτική μετάβαση της χώρας, μέσω του σχηματισμού μιας προσωρινής κυβερνήσεως με πλήρεις εκτελεστικές εξουσίες και τον έλεγχο των δυνάμεων ασφαλείας.

Οι άκρως αντίθετες απόψεις των δύο παρατάξεων δεν αφήνουν περιθώρια για επιτυχία της διασκέψεως. Σοβαρή όμως επίδραση θα έχει η στάση του Ιράν μετά τη συμφωνία για το πυρηνικό του πρόγραμμα. Το πιθανότερο είναι να γίνει αποδεκτή η παραμονή του Άσαντ κατά τη μεταβατική περίοδο, ως εγγύηση για την αντιμετώπιση των ισλαμιστών εξτρεμιστών της Αλ Κάϊντα, που δρουν στη χώρα και είναι εχθροί τόσο των ΗΠΑ, όσο και του Ιράν, αλλά με την προϋπόθεση ότι δεν θα είναι υποψήφιος στις επόμενες προεδρικές εκλογές.

γ. Παλαιστινιακό

Στις 6 Νοεμβρίου διακόπηκαν οι ειρηνευτικές συνομιλίες λόγω πλήρους ασυμφωνίας στο θέμα των εποικισμών και στις 12 Νοεμβρίου η ισραηλινή κυβέρνηση, ρίχνοντας λάδι στη φωτιά, απηύθυνε πρόσκληση υποβολής προσφορών για την κατασκευή 25.000 νέων κατοικιών στη Δ'Οχθη και τα Ιεροσόλυμα. Κατόπιν αυτού ο κ. Αμπάς δήλωσε ότι εάν το Ισραήλ δεν αναθεωρήσει την απόφασή του αυτό θα σημαίνει και το τέλος της ειρηνευτικής διαδικασίας.

Ο κ. Κέρι επισκέφθηκε στις 5-6 Δεκεμβρίου την περιοχή και είχε συνομιλίες με τον κ. Νετανιάχου και τον κ. Αμπάς. Μετά τις συνομιλίες εκπρόσωπος των Παλαιστινίων χαρακτήρισε τις ιδέες του κ. Κέρι πολύ κακές. Σύμφωνα με δημοσιογραφικές πληροφορίες, ο κ. Κέρι, προκειμένου να κάμψει τις αντιρρήσεις του κ. Νετανιάχου για τη συμφωνία με το Ιράν, υιοθέτησε τις θέσεις του Ισραήλ, στο ότι δεν μπορεί να δοθεί λύση όσο η Γάζα ελέγχεται από τη Χαζμπολάχ και στο ότι σε περίπτωση λύσεως το Ισραήλ θα εξακολουθήσει να διατηρεί τη στρατιωτική παρουσία του κατά μήκος των συνόρων με την Ιορδανία, μη αποδεχόμενο την ανάπτυξη ειρηνευτικής δυνάμεως που προτείνουν οι Παλαιστίνιοι.

Οι ΗΠΑ μετά τις συμφωνίες για το Ιράν και τη Συρία, θα εντείνουν τις προσπάθειές τους και για την επίλυση του παλαιστινιακού, αλλά με μικρές πιθανότητες επιτυχίας, όσο τουλάχιστον είναι στην εξουσία οι Νετανιάχου και Λίμπερμαν, οι οποίοι δεν αποδέχονται ανεξάρτητο παλαιστινιακό κράτος.

Διαμάχη έχει ξεσπάσει μεταξύ των επιστημόνων που ερευνούν τα αίτια του θανάτου του Αραφάτ. Οι Ελβετοί πιθανολογούν ότι ο θάνατος προήλθε από δηλητηρίαση με πολώνιο, ενώ οι Γάλλοι ότι οφείλεται σε φυσικά αίτια. Για το ίδιο θέμα οι Ρώσοι συνεχίζουν την έρευνα.

δ. Ιράκ

Συνεχίζονται οι πολύνεκρες βομβιστικές επιθέσεις από τις ακραίες σουνιτικές οργανώσεις τύπου Άλ Κάϊντα, που άρχισαν μετά τη βίαιη διάλυση των καταυλισμών διαδηλωτών στη Βαγδάτη το Μάιο. Από τότε μέχρι το Σεπτέμβριο τα θύματα υπερέβησαν τις 4000.

Η βία θα συνεχίζεται όσο η σουνιτική κοινότητα θεωρεί ότι είναι περιθωριοποιημένη και η κυβέρνηση δεν παίρνει μέτρα για να διασκεδάσει αυτή την εντύπωση.

ε. Σαουδική Αραβία

Ο ΥΠΕΞ της Σαουδικής Αραβίας ανακοίνωσε ότι η χώρα αρνήθηκε να καταλάβει την έδρα του μη μονίμου μέλους του ΣΑ του ΟΗΕ, σε ένδειξη διαμαρτυρίας για τη στάση του ΟΗΕ στο Παλαιστινιακό και το Συριακό.

10. ΑΦΡΙΚΗ

α. Αίγυπτος

Συνεχίζονται οι φονικές συγκρούσεις των οπαδών τους Μουσουλμανικής Αδελφότητας με την αστυνομία και τους οπαδούς του στρατιωτικού καθεστώτος, ενώ οι μετριοπαθείς, όπως ο Μπαραντέϊ, έχουν τεθεί στο περιθώριο.

Στις 4 Νοεμβρίου παρουσιάστηκε ενώπιον του δικαστηρίου ο κ. Μόρσι, κατηγορούμενος για υποκίνηση δολοφονιών πολιτικών του αντιπάλων. Η δίκη όμως

ανεβλήθη για τις 8 Ιανουαρίου 2014 λόγω των αντιδράσεων που προκάλεσαν οι επιθετικές διακηρύξεις του κ. Μόρσι, ο οποίος δεν ανεγνώριζε τη νομιμότητα του δικαστηρίου και γιατί οι δικηγόροι υπερασπίσεως δεν είχαν λάβει γνώση της δικογραφίας, που περιλαμβάνει 20.000 σελίδες.

Απρόοπτη όμως τροπή είχε και η δίκη του ιδεολογικού ηγέτη της Αδελφότητας των Μουσουλμάνων κ. Μαντιέ η οποία ανεβλήθη, γιατί οι δικαστές παραιτήθηκαν για λόγους συνειδήσεως.

Με απόφαση δικαστηρίου του Καΐρου, οι «Αδελφοί Μουσουλμάνοι» ετέθησαν εκτός νόμου.

Η κυβέρνηση, η οποία έχει δεσμευτεί για εκλογές τον επόμενο χρόνο, φέρεται αποφασισμένη να ακυρώσει εξ ολοκλήρου το Σύνταγμα του κ. Μόρσι που επικυρώθηκε με ποσοστό 64% σε δημοψήφισμα στο οποίο όμως η συμμετοχή περιορίστηκε στο 30%.

Η Αίγυπτος απέλασε τον Τούρκο Πρόσβη λόγω των προσβλητικών για την ηγεσία της δηλώσεών του κ. Ερντογάν. Αντιδρώντας η Άγκυρα κήρυξε ως ανεπιθύμητο πρόσωπο τον Πρόσβη της Αιγύπτου ο οποίος όμως έχει ανακληθεί από τον Αύγουστο.

β. Λιβύη

Στις 4 Δεκεμβρίου το Γενικό Εθνικό Κογκρέσο, που είναι η ανωτάτη αρχή της χώρας, ψήφισε τη Σαρία, δηλαδή τον ισλαμικό νόμο, ως βάση των κρατικών θεσμών της χώρας, γεγονός που ενδέχεται να επηρεάσει το τραπεζικό σύστημα, αλλά και το ποινικό και οικονομικό δίκαιο.

Πολύνεκρες συγκρούσεις μεταξύ του στρατού και των ομάδων πολιτοφυλακής σημειώνονται σε όλη τη χώρα και ιδιαίτερα στην Τρίπολη και τη Βεγγάζη. Οι απαγωγές αξιωματούχων, όπως του πρωθυπουργού τον Οκτώβριο, του υπαρχηγού των μυστικών υπηρεσιών το Νοέμβριο κ.α., έχει καταστεί η συνήθης πρακτική διεκδικήσεως αιτημάτων από τις αντιμαχόμενες ομάδες.

Στις 18 Νοεμβρίου οι υπουργοί εξωτερικών της ΕΕ εξέφρασαν την ανησυχία τους για το ότι στα ανατολικά και νοτιοανατολικά της χώρας έχουν βρει καταφύγιο ισχυρές ισλαμικές ομάδες και συζήτησαν για τη λήψη μέτρων.

γ. Υεμένη

Η Αλ Κάιντα στην Αραβική Χερσόνησο, η αποκαλούμενη AQAP, επιτίθεται συχνά εναντίον στρατιωτικών βάσεων και μάλιστα, ως υποτίθεται, αυστηρώς φρουρουμένων, με συνέπεια να εγείρονται ερωτήματα για την ικανότητα της κυβερνήσεως να διαχειριστεί το πρόβλημα ασφάλειας. Εκτός όμως από την AQAP προβλήματα δημιουργούν το αποσχιστικό κίνημα του νότου και οι σίτες αντάρτες, που απειλούν με αποσταθεροποίηση τη χώρα.

Στις 5 Δεκεμβρίου η Αλ Κάιντα που ανέλαβε την ευθύνη, πραγματοποίησε επίθεση εναντίον του Υπουργείου Άμυνας με 52 νεκρούς στρατιώτες και πολίτες.

11.ΑΠΩ ΑΝΑΤΟΛΗ

α. Αφγανιστάν

Ο πρόεδρος κ. Καρζάϊ, παρά τις πιέσεις των ΗΠΑ και του ΝΑΤΟ, αρνείται να υπογράψει τη διμερή συμφωνία για τους όρους παραμονής μικρής αμερικανικής δυνάμεως μετά το 2014 που θα αποχωρήσουν οι νατοϊκές δυνάμεις, αν δεν εκπληρωθούν οι δύο όροι που έχει θέσει, να σταματήσουν οι επιθέσεις σε σπίτια Αφγανών και να αρχίσουν οι διαπραγματεύσεις από μηδενική βάση. Ο εκπρόσωπος

του κ. Καρζαΐ απαντώντας σε δήλωση του ΥΠΕΞ των ΗΠΑ ότι τη συμφωνία θα μπορούσε να υπογράψει ο Υπουργός Αμύνης ανέφερε ότι ο Πρόεδρος δεν θα επιτρέψει σε κανένα Υπουργό να το κάνει. Από πλευράς τους οι ΗΠΑ απειλούν ότι αν δεν υπογραφεί εγκαίρως η συμφωνία θα αποσύρουν όλες τις δυνάμεις, ενώ αξιωματούχοι του ΝΑΤΟ προειδοποιούν ότι θα τεθεί σε κίνδυνο και η οικονομική βοήθεια 8 δις δολάρια το χρόνο, που προσφέρει η Διεθνής Κοινότητα.

β. Πακιστάν

Οι Πακιστανοί Ταλιμπάν εξέλεξαν ως αρχηγό τους στις 7 Νοεμβρίου το σκληροπυρηνικό μουλά Φαζλουλάχ, σε αντικατάσταση του φονευθέντος προκατόχου του Χακιμουλάχ Μεχσουντ από αμερικανικό μη επανδρωμένο α/φ την 1^η Νοεμβρίου. Ο εκπρόσωπος των Ταλιμπάν ανακοινώνοντας την εκλογή του νέου αρχηγού δήλωσε ότι διακόπτονται οι συνομιλίες με την κυβέρνηση που είχε αρχίσει ο προκατόχός του, ενώ ο Πακιστανός Υπουργός Εσωτερικών κατηγόρησε τις ΗΠΑ ότι σαμποτάρουν την προοπτική ειρηνεύσεως.

Ο Υπουργός Εσωτερικών ανακοίνωσε στις 17 Νοεμβρίου ότι ο τ. Πρόεδρος κ. Μουσάραφ θα παραπεμφθεί σε δίκη, κατηγορούμενος για προδοσία, η οποία πηγάζει από το γεγονός ότι το 2007, ως Πρόεδρος και Αρχηγός των Ενόπλων Δυνάμεων, είχε επιβάλει κατάσταση έκτακτης ανάγκης.

γ. Σχέσεις Κίνας-Ιαπωνίας

Ένταση στις σχέσεις των δύο χωρών προκάλεσε η απόφαση της Κίνας να ανακηρύξει στις 23 Νοεμβρίου ζώνη αεράμυνας η οποία καλύπτει μεγάλο μέρος της θάλασσας της Αν.Κίνας, περιλαμβανομένου και του χώρου πάνω από τα διαφιλονικούμενα από την Ιαπωνία νησιά Σενκάκου/Νταϊόγιου.

Στην απόφαση αυτή της Κίνας αντέδρασαν αμέσως οι ΗΠΑ που απέστειλαν δύο B-52 να πετάξουν στην ανακηρυχθείσα ζώνη χωρίς να ζητήσουν την άδειά της. Το ίδιο έπραξαν και η Ιαπωνία και Ν.Κορέα χωρίς να εκδηλωθεί καμία αντίδραση εκ μέρους της Κίνας και στις δύο περιπτώσεις, αλλά οι τόνοι ανέβηκαν και πάλι, όταν στις 29 Νοεμβρίου η Κίνα έστειλε για πρώτη φορά μαχητικά αεροσκάφη στην ανακηρυχθείσα ζώνη.

Στις 2 Δεκεμβρίου έσπευσε στην περιοχή ο αντιπρόεδρος των ΗΠΑ κ. Μπάϊντεν, ο οποίος συναντήθηκε στο Τόκιο με τον πρωθυπουργό κ. Άμπε και στο Πεκίνο με τον πρόεδρο κ. Σι Τζίπινγκ. Ο κ. Μπάϊντεν απογοήτευσε τους Ιάπωνες, γιατί αντί να ζητήσει από την Κίνα να ακυρώσει την απόφασή της, όπως περίμεναν, αυτός περιορίστηκε στο να εκφράσει «βαθεία ανησυχία» και να γνωρίσει στον Κινέζο πρόεδρο ότι οι ΗΠΑ δεν αναγνωρίζουν την κινεζική ζώνη. Γεγονός όμως είναι ότι αμέσως μετά τη συνάντηση ο Κινέζος Υπουργός Άμυνας δήλωσε ότι οι εμπορικές πτήσεις θα είναι ελεύθερες.

Η στάση αυτή των ΗΠΑ ερμηνεύτηκε από πολλούς παρατηρητές ότι οφείλεται στο στρατηγικό σχεδιασμό της να παρεμποδίζει την άνοδο της Κίνας, χωρίς όμως να φαίνεται.

δ. Βόρεια Κορέα

Το καθεστώς της Πιονγιάνγκ ανακοίνωσε την εκτέλεση του θείου και μέντορα του Κιμ Γιονγκ Ουν κ. Σονγκ και δύο συνεργατών του, κατηγορώντας τον για διαφθορά και προδοσία, αλλά αναβάθμισε τη θεία του ορίζοντάς την στις 14 Δεκεμβρίου μέλος της επιτροπής κηδείων, μια θέση που θεωρείται υψηλή.

Η εκτέλεση του Σονγκ, που εθεωρείτο εκσυγχρονιστής, έχει προκαλέσει ανησυχία στη Ν.Κορέα, γιατί εκτιμά ότι αυτό θα σημάνει τη σκλήρυνση της στάσεως του καθεστώτος.

Ο ΥΠΕΞ των ΗΠΑ χαρακτήρισε τον Κιμ ως ριψοκίνδυνο και ανασφαλή και κάλεσε τη Ρωσία, την Κίνα, την Ιαπωνία και τη Ν.Κορέα να πιάσουν από κοινού για το πυρηνικό πρόγραμμα της Β.Κορέας.

12. ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ

α. Βενεζουέλα

Στις 19 Νοεμβρίου η Εθνοσυνέλευση ενέκρινε νόμο με τον οποίο παραχωρούνται στον Πρόεδρο Μαδούρο έκτακτες εξουσίες που του επιτρέπουν να κυβερνά με διατάγματα για ένα έτος γεγονός που προκάλεσε την αντίδραση της αντιπολιτεύσεως, και των ΗΠΑ, οι οποίες και εξέδωσαν ταξιδιωτική οδηγία στις 22 Νοεμβρίου με την οποία προειδοποιούν τους αμερικανούς να μη σχεδιάζουν μέχρι νεωτέρας άσκοπα ταξίδια για τη Βενεζουέλα στην οποία τα βίαια εγκλήματα είναι συνήθη.

β. Βραζιλία

Η πρόεδρος κ. Ρούσεφ ανέβαλε την προγραμματισμένη για τις 23 Σεπτεμβρίου επίσκεψή της στις ΗΠΑ εξ αιτίας της αποκαλύψεως, από τα έγγραφα που διέρρευσε στον τύπο ο Σνόουντεν, ότι οι υπηρεσίες ασφαλείας της Αμερικής παρακολουθούσαν τα τηλέφωνα της.